

[PDF udgave \(577 KB\)](#)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Bilag	Journalnummer	Kontor	
1	400.C.2-0	EUK	28. maj 2004

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 4. juni 2004 –
dagsordenspunkt rådsmøde (transport, telekommunikation og energi) den
10.-11. juni 2004 – vedlægges Økonomi- og Erhvervsministeriets notat om de
punkter, der forventes optaget på dagsordenen.

J.nr.

Energidelen
af
Rådsmøde (Transport, Telekommunikation og Energi),
den 10. juni 2004, Luxembourg.

AKTUELT NOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Dagsorden

ENERGI

7. **(Evt.) Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets Direktiv om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energiforbrugende produkter og om ændring af Rådets direktiv 92/42/EØF**
- politisk enighed s. 2
8. **Forslag til afgørelse om opstilling af et sæt retningslinjer for transeuropæiske net på energiområdet og ophævelse af afgørelserne Nr 96/391/EF og Nr 1229/2003/EF**
- fælles tilgang s. 10
9. **Forslag til forordning om vilkårene for adgang til gastransmissionsledninger**
- politisk enighed s. 17
3. **(a) Forslag til direktiv om foranstaltninger til sikring af elforsyningsikkerhed og infrastrukturinvesteringer** s. 22

2

(b) Forslag til direktiv om energieffektivisering på slutbrugerniveau og energitjenesteydelser

3

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om rammerne for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design af energiforbrugende produkter og om ændring af Rådets direktiv 92/42/EØF
KOM(2003) 453 endelig

Revideret notat

Resumé

Det foreslås, at der etableres en fælles ramme for, hvordan Kommissionen i fremtiden på ensartede grundlag kan udvælge og fastsætte krav til miljøvenligt design for energiforbrugende produkter. Direktivforslaget stiller ikke i sig selv krav til enkeltprodukter. Sådanne krav vil efterfølgende stilles i forbindelse med kommende gennemførelsesforanstaltninger, som er baseret på rammedirektivet. Gennemførelsesforanstaltningerne kan enten indeholde specifikke krav til produkterne (eksempelvis energi, vand, indhold af farlige stoffer og genanvendelighed) eller generiske krav, hvor producenten gennemfører en vurdering af de miljømæssige aspekter af en repræsentativ model af produktet på grundlag af denne fastlægger produktets miljømæssige profil samt evaluerer alternative design. Specifikke og generiske krav kan bruges kombineret eller hver for sig. Kommissionen anfører, at den overordnede tanke bag direktivet er at Kommissionen kun udmønter gennemførelsesforanstaltninger i områder, hvor industrien ikke af sig selv indgår effektive frivillige aftaler. Direktivforslaget er et middel til opfyldelse af EU's mål om en bæredygtig udvikling. Fælles krav har stor betydning for det indre marked, hvor tilsvarende foranstaltninger på nationalt niveau ville virke handelshindrende.

4. Baggrund og indhold

Kommissionen sendte den 1.8.2003 ovennævnte forslag til Rådet. Rådssekretariatet fremsendte den 27.8.2003 forslaget til medlemslandene. Det drejer sig om et forslag til rammedirektiv, der har hjemmel i artikel 95, og som derfor skal vedtages i Rådet efter proceduren i traktatens artikel 251 om fælles beslutningstagen.

Det bemærkes, at Rådets juridiske tjeneste har tilkendegivet, at forslaget efter dens opfattelse ikke er i overensstemmelse med bestemmelserne i EF-traktatens artikel 202, 3. tiret, fordi direktivet delegerer for store beføjelser til Kommissionen. Især peges der på at det ikke er klart præciseret hvilke produkter, der vil blive omfattet, hvad kravene skal omfatte og hvornår reglerne vil være på plads. Dette spørgsmål forventes afklaret i den nærmeste fremtid.

Forslaget til rammedirektivet skaber ikke umiddelbart juridisk bindende forpligtelser for erhvervslivet. Det giver i stedet mulighed for senere at vedtage gennemførelsesforanstaltninger, der fastlægger krav til miljøvenligt design af udvalgte produkter på basis af tekniske og økonomiske analyser. Sådanne gennemførelsesforanstaltninger vil blive vedtaget af Kommissionen efter en komitéprocedure (forskriftsudvalg) i overensstemmelse med Rådets afgørelse (1999/468/EF) om fastsættelse af de nærmere vilkår for udøvelsen af de gennemførelsesbestemmelser, der tillægges Kommissionen.

Kommissionen anfører, at forslaget betyder, at der udstikkes en sammenhængende harmoniseret lovmæssig ramme for energi- og miljøkrav til produkter med henblik på

4

at:

3. sikre fri bevægelighed for energiforbrugende produkter i hele EU,
4. forbedre disse produkters energieffektivitet og miljøegenskaber,
5. øge energiforsynings sikkerheden og forbedre EU's konkurrenceevne, og
6. sikre både industriens og forbrugernes interesser.

Det fremgår desuden af det forelagte forslag, at direktivet tænkes at dække produkter, som forbruger energi og produkter, som genererer, transformerer eller måler energi, dog undtaget transportsektoren, der dækkes af andre ordninger. Alle energikilder er omfattet. For de produkter, som er dækket af direktivet bliver det muligt at udstikke harmoniserede krav til miljøvenligt design for hele EU. Direktivet skal dæmme op for

Forslaget indebærer først og fremmest etablering af fælles principper for hvordan designkrav til energiforbrugende produkter med henblik på miljøvenlighed udstikkes i senere gennemførelsesforanstaltninger. Antallet af produkter, der er omfattet af direktivet, er meget stort, men direktivet definerer en række kriterier for udvælgelse af konkrete produkter. Herunder fremhæves især salgets størrelse, produktets energi- og miljøbelastning samt potentialet for forbedring som væsentlige. Dermed begrænses antallet af produkter, som i praksis bliver berørt af direktivet, i væsentlig grad.

Det foreslås, at produkter, der bliver omfattet af en gennemførelsesforanstaltning kun må markedsføres og anvendes, hvis de er i overensstemmelse med sådanne gennemførelsesforanstaltninger. En gennemførelsesforanstaltning vil fastlægge krav til miljøvenlig design af det pågældende produkt. Produktet skal CE-mærkes for at vise, at det er i overensstemmelse med den pågældende gennemførelsesforanstaltning. Producenten skal selv vurdere, om et produkt er i overensstemmelse med krav i en gennemførelsesforanstaltning og dokumentere dette. Der foreslås bestemmelser om en overensstemmelsesformodning. Således formodes et produkt at være i overensstemmelse med bestemte krav i en gennemførelsesforanstaltning, hvis der er anvendt harmoniserede standarder, der vedrører disse krav.

Et produkt, der omfattes af en gennemførelsesforanstaltning, skal vurderes i hele dets livscyklus, men dybden i vurderingen og gennemførelse af evt. miljøforbedringer skal holdes op imod de økonomiske omkostninger, der er forbundet med forbedringen af produktets forskellige miljøaspekter. I bilag I og II til direktivforslaget angives metoder til fastsættelse af generiske krav hhv. niveauet for specifikke krav til miljøvenligt design. Ved kravfastsættelsen skal der bl.a. tages stilling til, hvad der er en væsentlig miljøpåvirkning, og hvad der er økonomisk og teknisk gennemførligt.

5. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet er i sin udtalelse i første læsning positivt stemt overfor Kommissions forslag til direktiv, men har samtidig peget på en række punkter, hvor parlamentet ønsker direktivet forbedret.

Parlamentet peger blandt andet på, at forbrugernes behov skal imødekommes. Det

5

gælder en tilføjelse om, at medlemsstaterne aktivt skal bidrage til, at forbrugerne informeres om deres muligheder for at klage over direktivet opfyldelse. Desuden skal forbrugerne have mere information om de enkelte produkters virkning på miljøet.

Parlamentet ønsker at udvide medlemsstaternes pligter og muligheder for at følge op på om produkterne lever op til direktivet og skal i særlige sager med omgående virkning kunne forbyde salg af produkter omfattet af gennemførelsesforanstaltninger på grundlag af direktivet (EUP-produkter). Desuden vil de forpligtede medlemstaterne til at informere offentligheden om disse sager.

Parlamentet ønsker at der etableres et netværk af databaser som indeholder simple analyse modeller til livscyklusanalyser. Parlamentet ønsker desuden at medlemsstaterne skal tilskynde SMV'erne til at blive mere miljøvenlige, samt sikre at de har de nødvendige ressourcer til at leve op til direktivet. Medlemslandene skal desuden certificere 3. parts verifikatorer på områder hvor disse skal anvendes.

Parlamentet ønsker at skærpe kravene til Kommissionen, således at der 12 måneder efter at direktivet er vedtaget som minimum er vedtaget gennemførelsesforanstaltninger for de produkter, der er udnævnt til særlig CO2-belastende af det Europæiske Klimaændringsprogram ECCP. Parlamentet ønsker at der sker afrapportering af de opnåede resultater hvert 5. år. Desuden skal der fokuseres på produkter med standby-forbrug.

Det er Parlamentets holdning at der etableres et formaliseret samarbejde (ECO design Board) med balanceret deltagelse fra alle relevante parter. Det skal have til opgave at kommentere gennemførelsesforanstaltningerne samt vurdere frivillige aftaler. Boardet skal arbejde parallelt med implementeringskomiteen og have ret til at se relevante dokumenter mv.

Parlamentet ønsker, at traktatgrundlaget for direktivet skal være både art. 95 og art. 175, idet parlamentet mener, at direktivet for så vidt angår lokale miljøproblemer ikke skal forhindre medlemslandene i at opretholde og introducere - i overensstemmelse med traktaten - skrappe krav til EUP. Desuden skal producenterne bekræfte, at de ikke forhindrer, at deres produkter bliver genbrugt eller brugt i forbindelse med fremstilling af genbrugsprodukter på anden vis.

6. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at målene med dette forslag er at begrænse miljøpåvirkningerne fra energiforbrugende produkter, samtidig med at forsynings sikkerheden og det indre marked for disse produkter bibeholdes. Miljøbeskyttelse og de frie varebevægelser hører under medlemsstaternes og EU's fælles ansvarsområde, og det er derfor berettiget at tage et lovgivningsmæssigt initiativ på EU-plan. Begge disse spørgsmål er desuden af grænseoverskridende karakter og målene kan derfor ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne, men bedre gennemføres på EU-plan.

Regeringen er enig med Kommissionen i, at de angivne målsætninger i direktivforslaget

6

mest effektivt kan opnås gennem en fælles regulering.

Kommissionen anfører, at man har valgt at stille forslag om et rammedirektiv, der indeholder de generelle principper og kriterier for fastlæggelse af krav til miljøvenligt design, men som overlader det til Kommissionen at udarbejde og vedtage gennemførelsesforanstaltninger for de enkelte produkter med bistand fra et forskriftsudvalg. Dermed mener Kommissionen, at foranstaltningerne kan vedtages hurtigere og at det samtidigt sikres, at alle forslag er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, da gennemførelsen vil være baseret på tilstrækkelige informationer og analyser, herunder konsekvensanalyser, ligesom der vil blive taget hensyn til frivillige forpligtelser mv. som industrien træffer som følge af vedtagelsen af dette rammedirektiv.

Rådets Juridiske Tjeneste har imidlertid i skrivelse af 13. maj 2004 vurderet, at direktivforslaget ikke er i overensstemmelse med bestemmelserne i traktatens artikel 202, 3. tiret, fordi direktivet delegerer for store beføjelser til Kommissionen, både med hensyn hvilke produkter der skal reguleres og indholdet i denne regulering. Denne problemstilling bør afklares videre før der kan tages stilling til, om nærheds- og proportionalitetsprincippet er overholdt i forslaget.

Der findes ikke tilsvarende samlet dansk rammeloavgivning, men forslaget til dette rammedirektiv omfatter områder, der i dag til dels dækkes af dansk rammeloavgivning i:

7. Lov nr. 94 af 9. februar 1994 om normer for energieffektivitet i energiforbrugende udstyr.
8. Byggeloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 452 af 24. juni 1998, som ændret ved lov nr. 228 af 31. marts 2001 og lov nr. 1088 af 17. december 2002 § 2.
9. Miljøbeskyttelsesloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 753 af 25. august 2001, som ændret ved lov nr. 145 af 25. marts 2002 § 33 og lov nr. 260 af 8. maj 2002.
10. Lov om kemiske stoffer og produkter, jf. lovbekendtgørelse nr. 21 af 16. januar 1996, som ændret ved lov nr. 424 af 10. juni 1997, lov nr. 431 af 10. juni 1997 § 2, lov nr. 231 af 21. april 1999, lov nr. 256 af 12. april 2000, lov nr. 296 af 30. april 2003 og lov nr. 441 af 10. juni 2003.

De hidtidige normdirektiver for enkeltprodukter vil ifølge direktivforslaget kunne betragtes som gennemførelsesforanstaltninger til rammedirektivet. De er implementeret ved følgende bekendtgørelser:

11. Direktiv 92/42/EØF: Bekendtgørelse nr. 488 af 7. juni 1994 om krav til virkningsgrad i varmtvandskedler, der anvender flydende eller luftformigt brændsel (udstedt i medfør af byggeloven)
12. Direktiv 96/57/EF: Bekendtgørelse nr. 1067 af 18. december 1997 om normer for energieffektivitet i elektriske køleapparater til husholdningsbrug (udstedt i medfør af lov om normer for energieffektivitet i energiforbrugende udstyr)
13. Direktiv 2000/55/EF: Bekendtgørelse nr. 969 af 7. november 2001 om energieffektivitetskrav for forkoblinger til lysstofbelysning (udstedt i medfør af lov om normer for energieffektivitet i energiforbrugende udstyr)

7

To direktiver foreslås ophævet ifølge direktivforslaget:

14. Direktiv 78/170/EØF af 13. februar 1978 om ydelsen i varmeproducerende anlæg, der anvendes til rumopvarmning og produktion af varmt vand i nye eller allerede eksisterende ikke-industrielle bygninger, samt om isolering af fordelingen af varme og varmt brugsvand i ikke-industrielt nybyggeri. Der er fastsat regler indenfor direktivets område i:
 - a. Bygningsreglementet (udstedt i medfør af byggeloven),
 - b. Bekendtgørelse nr. 789 af 19. september 2002 om energimærkning m.v. i bygninger (udstedt i medfør af lov om fremme af energi- og vandbesparelser i bygninger).
15. Direktiv 86/594/EØF: Gennemført ved bekendtgørelse nr. 247 af 19. april 1990 om frivillig mærkning af husholdningsapparater med oplysning om luftbåren støj (udstedt i medfør af markedsføringsloven)

Derudover kan det ikke udelukkes, at yderligere dansk lovgivning kan blive påvirket i forbindelse med gennemførelse af direktivet. Det afhænger af gennemførelsesforanstaltningernes faktiske udformning.

8. Høring

Forslaget har været udsendt i høring den 27. august 2003 til ca. 80 interessenter med høringsfrist den 17. september 2003.

Hovedsynspunkterne er, at der er generel opbakning til direktivet fra stort set alle sider,

især fordi det fremmer en bæredygtig udvikling i EU og samtidig fremmer det indre marked ved at skabe en ensartet lovgivning i EU-landene. Dansk Industri hæfter sig desuden ved, at der lægges op til at industrien inddrages i forbindelse med gennemførelsesforanstaltningerne. Det Økologiske Råd finder baggrunden for fremsættelsen af forslaget særdeles relevant og er enige i, at et initiativ, som vil luge ud i de mange alt for ringe produkter, bør tages på EU-plan. Foreningen for Energi- og Miljø udtrykker usikkerhed om, hvorvidt direktivet sikrer en ensartet vurdering af produkters miljøvenlighed og dermed sikring af lige konkurrencebetingelser, når direktivet lægger op til nationale gennemførelsesforanstaltninger.

Dansk Industri udtrykker ønske om, at frivillige ordninger får førsteprioritet og at obligatoriske krav kun stilles, hvor frivillige ordninger ikke kan opnås. Dansk industri anfører desuden, at der ikke bør kræves produktspecifikke Eco-design foranstaltninger, hvor der allerede findes frivillige ordninger. Foreningen af fabrikanter og importører af elektriske husholdningsapparater, FEHA, bakker synspunktet op og mener desuden, at direktivet bør stimulere markedet til at fremme produkters miljømæssige egenskaber. Det Økologiske Råd er ikke enige i dette synspunkt, idet det anføres, at frivillige aftaler ikke giver mulighed for nødvendige sanktioner ved evt. manglende overholdelse. Det Økologiske Råd mener derfor, at frivillige ordninger forudsætter, at helt særlige betingelser er opfyldt.

Vedrørende fastlæggelse af kriterier anføres det af Det Økologiske Råd, at kravene

8

løbende bør strammes over tid, således at producenternes motivation til produkt- og produktionsforbedringer fastholdes. Det Økologiske Råd anfører desuden, at det ikke klart fremgår, hvornår en producent kan tvinges til energi- og miljømæssige forbedringer, f.eks. hvor der findes andre patenterede produkter, som klart overgår fabrikantens egne potentielle forbedringsmuligheder, og at der skal være 100 % berettigelse for et sådant skridt, samt at de berørte producenter skal inddrages fuldt ud i processen. Dansk industri fremhæver, at det er væsentligt, at konsekvenserne er velkendte før en gennemførelsesbestemmelse vedtages. De foreslår derfor at teksten strammes op på dette punkt, således at det tydeligt fremgår, at konsekvensanalysen skal omfatte konkurrenceevne, innovation, adgang til markedet og omkostninger. Desuden mener Dansk Industri, at det vil være en fordel, om artikel 12 strammes op, således at det fremgår mere tydeligt, at industrien skal medvirke i forbindelse med fastsættelse af obligatoriske foranstaltninger. Foreningen af fabrikanter og importører af elektriske husholdningsapparater, FEHA, mener, at det er væsentligt, at direktivet stiller alle aktører på markedet - små og store EU-producenter og importører – over for de samme krav.

Dansk Industri støtter princippet om livscyklustankegangen som middel til at opnå en kontinuerlig forbedring af produkters miljømæssige virkning. Dansk Industri foreslår, for at tilgodese maksimal fleksibilitet og for at tage hensyn til produktets livscyklus, at specifikke grænseværdier holdes på et minimum og foreslår en stramning af artikel 12.2., således at der kun kan indføres specifikke krav for udvalgte miljøaspekter, som har en væsentlig miljøpåvirkning.

En væsentlig kritik rettes mod at Kommissionens forslag mangler målsætninger, prioritering og klare regler. Dermed vil det i praksis være overladt til Kommissionen og komitéer at foretage sådanne prioriteringer. Det Økologiske Råd udtrykker bekymring for, hvordan og efter hvilke kriterier direktivet vil blive udmøntet. Det Økologiske Råd er i den forbindelse bekymret for, at det vil åbne for en underskov af

forholdsmuligheder og udskydelser af helt nødvendige enkeltdirektiver. Derudover udtrykkes der bekymring for, om Kommissionen rent faktisk har de nødvendige administrative kræfter til at gennemføre direktivet.

Dansk Komite for Affald, DAKOFA, frygter et meget stort bureaukratisk arbejde for virksomhederne, ikke mindst de små og mellemstore, der risikerer at tabe i forhold til de store viden- og ressourcetunge virksomheder. Synspunkterne bakkes op af Dansk Industri, som mener at forpligtelsen til at gennemføre livscyklusanalyser ikke bør være obligatorisk, da den er krævende og omfanget desuden endnu ikke er entydigt.

Det Økologiske Råd giver generel opbakning til at direktivet nødvendigvis skal tage hensyn til produkternes "omkostninger" i produktions- og forbrugsfase, således at omkostningerne ikke bliver urimelige. Det Økologiske Råd anfører dog, at formuleringerne i artikel 12 er for beskyttende, idet der må være mulighed for at stille krav til energi og miljø, selv om disse kan føre til, at produkterne fordyres i købsøjeblikket, og selv om nogle producenter kan få problemer med at opfylde disse. Dansk Industri lægger vægt på, at hver gennemførelsesforanstaltning vil blive sendt i høring, og at der vil blive udarbejdet en begrundelse og en konsekvensanalyse i

9

forbindelse med disse.

Direktivet foreslår fjernelse af det eksisterende direktiv om støj fra husholdningsapparater. Dansk Varefakta Nævn anfører, at der dermed ikke længere er fælles retningslinier i EU for, hvordan støjmålinger skal foretages. Producenternes angivelse af støj fra apparaterne bliver med andre ord usammenligneligt for forbrugerne. Dansk Varefakta Nævn mener derfor, at det ad anden vej bør sikres, at der er generelle retningslinier for, hvordan producenterne skal angive støjdata.

I forbindelse med beskrivelsen af omfattede produkter mener Dansk Komite for Affald, DAKOFA, at begrebet "energiforbrugende produkter" ikke er dækkende for f.eks. kedler. Desuden anfører Det Økologiske Råd, at "energitjenester", f.eks. brødristerere, bør være omfattet af direktivet. Foreningen for Energi og Miljø mener, at direktivet burde anvendes på forædlede varer generelt, idet tilgangen til en helhedsvurdering med fordel kan gøre nytte i mange andre henseender. Herunder ser Foreningen for Energi og Miljø desuden gerne, at direktivet lægger op til fokus på industrielle produktionsanlæg.

I forbindelse med beskrivelsen af problematikken anfører Kommissionen, at genbrug vanskeliggøres, når produkter gøres mindre eller lettere, samt at en længere demonteringstid øger genindvindingsmulighederne. Af høringssvaret fra Dansk Komite for Affald, DAKOFA, fremgår, at man herfra ikke mener, der er belæg for disse udsagn; tværtimod gør dette genanvendelsen billigere og øger mulighederne. Desuden anfører DAKOFA, at affald bør indgå som en naturlig del på linie med materialeanvendelse og energiforbrug ved vurdering af produkternes miljømæssige aspekter. Under beskrivelse af analysemetoder foreskriver direktivet en realdiskonteringsats på 5%. DAKOFA mener, at den bør være 0 % i lyset af den omfattende kritik, der er imod tilbagediskontering i forbindelse med langsigtede miljøkonsekvenser. Det samme gælder ved inddragelse af eksterne miljøomkostninger. Endelig anfører DAKOFA, at definitionerne i artikel 2 bør rettes, da de ikke er i overensstemmelse med de seneste domme ved EF-domstolen, hvor blandt andet forskellen på genanvendelse og forbrænding er beskrevet.

9. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Gennemførelsen af direktivet vurderes at ville medføre behov for ændringer i lov om normer for energieffektivitet i energiforbrugende udstyr. Der er ikke behov for ændringer af byggeloven.

For så vidt angår miljøbeskyttelsesloven vurderes det ligeledes, at der bliver behov for lovændringer, hvilket muligvis også vil være tilfældet for lov om kemiske stoffer og produkter.

Som følge af ændringen af direktiv 92/42/EF skal bekendtgørelse om krav til virkningsgrad i varmtvandskedler, der anvender flydende eller luftformigt brændsel, revideres.

10

Vedrørende direktiverne 78/170/EØF og 86/594/EØF, der foreslås ophævet, er der behov for nærmere vurderinger af, om der bør foretages ændring af bekendtgørelse om energimærkning m.v. i bygninger, og om bekendtgørelse om frivillig mærkning af husholdningsapparater med oplysning om luftbåren støj kan ophæves, herunder hvordan det så sikres, at støjmåling også fremover sker på et ensartet og sammenligneligt grundlag.

De gennemførelsesforanstaltninger for udvalgte produkter, der senere vedtages på grundlag af rammedirektivet, vil skulle gennemføres i dansk lovgivning ved bekendtgørelser udstedt i medfør af den rammelovgivning, som den pågældende gennemførelsesforanstaltning vedrører.

Statsfinansielle konsekvenser

Gennemførelse af rammedirektivet forventes ikke i sig selv at medføre statsfinansielle konsekvenser af betydning, men for gennemførelsesforanstaltninger for udvalgte produkter vil der være konsekvenser i forbindelse med udarbejdelse af disse, samt tilsyn og håndhævelse af reglerne, afhængig af foranstaltningernes faktiske udformning. Eventuelle udgifter afholdes inden for Økonomi- og Erhvervsministeriets rammer.

Konsekvenser for beskyttelsesniveauet

Forslaget vurderes generelt at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark såvel som i EU. Omfanget af indvirkningen vil dog være afhængig af omfanget og karakteren af de gennemførelsesforanstaltninger, der vedtages i medfør af direktivet. Det skal endvidere afklares, om og i hvilket omfang det endelige direktivforslag eventuelt kan give komplikationer i forhold til eksisterende dansk lovgivning vedr. f.eks. tungmetaller og industrielle drivhusgasser.

10. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget har ikke i sig selv samfundsøkonomiske konsekvenser, idet det alene sætter rammerne for hvordan der efterfølgende kan udstedes gennemførelsesforanstaltninger, som fastsætter krav til miljøvenligt design eller krav til forbedring af et produkts generelle miljøegenskaber.

I henhold til rammedirektivet skal de konkrete gennemførelsesforanstaltninger fastsættes ud fra en analyse af de samlede livscyklusomkostninger. Udgangspunktet er således, at forslaget skal være med til at fremme anvendelsen af samfundsøkonomisk attraktive produkter. Hvis dette sker, vil det have positive samfundsøkonomiske konsekvenser i form af lavere omkostninger og større velfærd. Erfaringerne viser, at

der på en række områder eksisterer produkter, som er økonomisk attraktive, men som i dag kun anvendes i beskedent omfang. De faktiske samfundsøkonomiske konsekvenser må således vurderes i forbindelse med konkrete gennemførelsesforanstaltninger.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering i forbindelse med Rådsmødet (Transport, Telekommunikation og Energi) den 15. december 2003, jf. aktuelt notat af 1. december 2003, sendt til Folketingets Europaudvalg den 5.

11

december 2003. Grundnotat fremsendtes til Folketingets Europaudvalg den 13. oktober 2003.

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om retningslinjer for transeuropæiske net på energiområdet

KOM(2003) 742 endelig

Revideret notat.

Resumé

Kommissionen finder, at der må bygges ny infrastruktur for at sikre dels en gnidningsløs funktion af det udvidede europæiske energimarked, dels de fremtidige el- og gasforsyninger til EU. De ti nye medlemsstaters tiltrædelse gør det nødvendigt at tilpasse de eksisterende retningslinjer for de transeuropæiske net på energiområdet (TEN-energi), navnlig for at afklare tiltrædelseslandenes stilling og mulighederne for finansiering af projekter af fælles interesse i et udvidet EU. Forslaget er også nødvendigt af hensyn til at tilpasse retningslinjerne yderligere til EU's nye tilnærmelsespolitik over for de nye nabolande efter udvidelsen. Denne revision af TEN-retningslinjerne omfatter projekter, som er nødvendige for at forbinde tiltrædelseslandene til det indre marked for elektricitet og gas. Der er behov for at færdiggøre listen over projekter, som nu er berettiget til at modtage støtte.

Kommissionen har foreslået at øge det nuværende loft på 10% for bidrag til et projekts udviklingsfase til 20% for prioriterede projekter, samt at der i særlige tilfælde skal kunne ydes investeringsstøtte og ikke som hidtil alene støtte til feasibility-studier. Dette forhandles stadig i Rådet (ECOFIN).

Det foreslås, at Kommissionen gives mulighed for at udpege en koordinator for en såkaldt prioritetsakse eller et prioriteret projekt og at udstede en erklæring om anerkendelse af den europæiske interesse til grænseoverskridende prioriterede projekter. Disse nye værktøjer er efter Kommissionens opfattelse nødvendige for at fremskynde forberedelsen af projekter og lette deres vej gennem de langvarige

3. Status og baggrund

Kommissionen forelagde den 10. februar 2004 ovennævnte forslag for Europa-Parlamentet og Rådet. Forslaget skal under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 156, vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i EF-traktaten.

Baggrunden for forslaget er, at der siden vedtagelsen af Europa-Parlamentets og Rådets beslutning nr. 1229/2003/EF af 26. juni 2003 om opstilling af et sæt retningslinjer for transeuropæiske net på energiområdet¹ er opstået et behov for fuldt ud at integrere de tiltrædende lande i retningslinjerne og efter behov at tilpasse retningslinjerne yderligere til EU's nye tilnærmelsespolitik over for de nye nabolande.

Den gradvise etablering af et reelt europæisk marked for elektricitet og gas, som omfatter flere end 35 lande med en befolkning på over 600 mio. mennesker, bør ifølge Kommissionen være et klart mellemfristet mål for Den Europæiske Union, og TEN-energiretningslinjerne vil kunne yde et værdifuldt bidrag til opfyldelsen af målet.

Mange af projekterne, som forbinder EU med tiltrædelseslandene, er allerede berettiget til at modtage TEN-midler. I betragtning af den hastighed, hvormed udbygningen af et udvidet europæisk marked for elektricitet og gas forløber, er der dog behov for at færdiggøre listen over projekter, som nu er berettiget til at modtage støtte.

Kommissionen bemærker i den forbindelse, at der i perioden 2007–2013 forventes et investeringsbehov på ca. 28 mia. EUR (20 mia. EUR i EU og 8 mia. i tredjelande) til bygning af prioriterede projekter inden for elektricitets- og gasnet. Der vil blive brug for yderligere midler til at færdiggøre de andre projekter af fælles interesse. Disse investeringer foretages hovedsageligt af energinetoperatørerne og andre private midler, der suppleres med fællesskabsstøtte og lånemekanismer, hvor det er hensigtsmæssigt.

4. Formål og indhold

Kommissionen anfører, at forslagets formål er at sikre, at der opstilles et sæt retningslinjer omfattende mål og prioriteringer samt hovedlinjerne i Fællesskabets aktioner med hensyn til transeuropæiske energinet. I disse retningslinjer fastlægges projekter af fælles interesse, herunder prioriterede projekter, inden for transeuropæiske elektricitets- og naturgasnet.

Konkret omfatter forslaget bestemmelser om følgende centrale emner:

16. Med udkastet til beslutning om Retningslinjer for transeuropæiske energinet opdateres den eksisterende beslutning til også at omfatte de 10 nye

EU-medlemslande.

17. Foruden de mekanismer, der er nævnt i TEN-retningslinjerne på energiområdet vedrørende fremme af forberedelsen og gennemførelsen af prioriterede projekter, præsenteres to yderligere muligheder, nemlig at Kommissionen:
- i) udsteder en erklæring om anerkendelse af den europæiske interesse, som giver højeste prioritet til grænseoverskridende prioriterede projekter, der har en væsentlig betydning for integrationen af de berørte net
 - ii) udpeger en koordinator for en given prioritetsakse eller for et enkelt prioriteret projekt.

Disse nye tiltag foreslås for at løse vanskeligheder i forbindelse med forskellige tidsplaner, prioriteter og metoder ved analysen af grænseoverskridende projekter. Vanskelighederne er især knyttet til meget tidkrævende myndighedsbehandling i forbindelse med projekter med betydelig lokal borgerinteresse, herunder bekymring for miljøhensyn m.v.

Blandt forslagene til prioriterede projekter, som er opført i et annekst til forslaget, figurerer to forslag der påkalder sig særlig dansk interesse. Det drejer sig for det første om projektet EL7, der sigter på en forøgelse af samkøringskapaciteten på elområdet og en forbedret integration af el produceret på kommende store havmølleparker i Danmark og Tyskland. Projektet er knyttet til den såkaldte Østersøringforbindelse, og omfatter - foruden Danmark og Tyskland - Norge, Sverige, Finland, Polen, de baltiske lande og Rusland. Det andet projekt er NG 1, der omhandler etablering og forstærkning af naturgasledninger som sammenkobler nogle af de vigtigste europæiske gaskilder, forbedrer interoperabiliteten mellem nettene og øger forsyningssikkerheden. Projektet omfatter UK og det nordvestlige europæiske fastland, herunder Holland, Danmark og Tyskland, samt Polen, de baltiske lande, Finland og Rusland, herunder North Trans og Yamal-rørledningerne fra Rusland til Europa. Disse projekter er desuden en del af det såkaldte "Quick start" program, vedtaget af Det Europæiske Råd december 2003, jf. også Kommissionens vækstinitiativ.

5. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har endnu ikke afgivet sin udtalelse i første læsning. Det er forventningen, at det nyvalgte parlament først vil kunne afgive sin udtalelse hen mod slutningen af indeværende år.

6. Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at målene for den foreslåede beslutning, som er at fremme investeringer i prioriterede projekter, er at der bygges ny infrastruktur som sikrer en gnidningsløs funktion af det udvidede

europæiske marked og fremtidige el- og gasforsyninger til EU.

Dette forudsætter et tæt samarbejde mellem EU, hvorfor beslutningen bedre kan gennemføres på fællesskabsplan, i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincipperne.

Regeringen finder, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet.

7. Gældende dansk ret

Forslaget er ikke reguleret i dansk ret.

8. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige, administrative og statsfinansielle konsekvenser : Gennemførelsen af forslaget forventes ikke at ville medføre behov for lovændringer. Ej heller forventes forslaget at ville medføre finansielle konsekvenser for stat, amter eller kommuner.

Samfundsøkonomiske konsekvenser:

Der kan som følge af forslaget blive tale om, at EU afholder en meget begrænset del af de udgifter til investeringer i ny transmissionskapacitet, som ellers skulle have været betalt af de systemansvarlige virksomheder og opkrævet via elregningen hos forbrugerne. Dette vil betyde en (marginal) forbedring af samfundsøkonomien ud fra en national betragtning.

Beskyttelsesniveau:

Forslaget vil fremme investeringer i transmissionskapacitet. Ud over øget forsyningssikkerhed vil et bedre udbygget transmissionsnet kunne forbedre vedvarende energiformers indpasning i elsystemet og dermed have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark. Øget transmissionskapacitet kan dog medføre belastning af landskaber i det omfang, udbygning med luftledninger bliver et resultat af implementeringen.

9. Høring

Forslaget har været udsendt i høring den 26. januar 2004 til 86 interessenter. Fra høringssvarene skal følgende fremhæves:

Elkraft System hilser det velkomment at der gøres en indsats for at lette vedtagelsen og gennemførelsen af transmissionsforbindelser med betydning for det samlede elsystem.

Med hensyn til den konkrete prioritering af projekter, bør der tages hensyn til det arbejde der pågår i Nordel med udpegningen af prioriterede flaskehalse, som forventes

afsluttet i indeværende år.

Dansk Energi hilser Kommissionens initiativ vedr. en ajourføring af reglerne om prioriterede europæiske transmissionsforbindelser for el og gas velkommen.

En væsentlig hindring for realiseringen af de nødvendige transmissionsforbindelser – specielt for el – er den lange myndighedsbehandling. Der ses ikke at være foreslået afgørende initiativer for at lette på dette.

Kommissionen har i den til ”pakken” hørende ”meddelelse fremført, at kabellægning i mange tilfælde vil kunne fremme myndighedsbehandlingen, fordi modstanden blandt beboerne i de berørte områder vil være mindre. Dansk Energi advarer imod at stille for store forventninger til kabellægning på 400 kV niveau – særligt på grund af de fortsat meget store omkostninger. Kommissionen konkluderer selv i sit baggrundsnotat ”Undergrounding Electricity Lines in Europe” (Kabellægning af elnet i Europa) af 10. december 2003, at ”forskellen i omkostninger mellem kabellægning og luftledninger er stadig høj og vil forblive høj, medmindre en fremtidig masseproduktion af kabler reducerer deres konstruktionsomkostninger”. Men man siger i den ”politiske” konklusion på baggrundsnotatet, at ”ekstraomkostningerne ved at kabellægge disse kritiske afsnit (: flaskehalse) må forventes at blive opvejet af de øgede fordele for styringen af et integreret europæisk elmarked uden barrierer ved grænserne”. Men der savnes en forklaring på, hvordan investering i en kabellagt forbindelse bliver betalt for denne generelle fordel. Yderligere viser danske erfaringer, at også kabellægning kan give anledning til lokal modstand i forbindelse med forskellige konsekvenser af nedgravningen.

Forslaget lider noget under, at man fokuserer på så mange forbindelser af ”fælles interesse”. Og når man vælger væsentligt færre af ”europæisk interesse” er det ikke særligt klart, hvilke fordele netop disse projekter kan nyde. Yderligere synes man at overse, at afhjælpning af flaskehalse internt i ét land i praksis kan være af lige så stor ”europæisk interesse” som forbindelser mellem to lande.

Endelig stiller Dansk Energi sig noget tvivlende over for, om ”europæiske koordinatorer” i praksis kan bidrage meget til realiseringen af de mange vigtige projekter. Dansk Energi lægger i den forbindelse væsentligt mere vægt på et tæt samarbejde mellem de europæiske systemansvarlige og på deres samarbejde med regulatorer og andre myndigheder.

Dansk Industri er helt enig i, at en forudsætning for velfungerende energimarkeder er, at energinfrastrukturen mellem landene er tilpas veludbygget til at sikre konkurrencen over grænsen, samt at ejerskab og regler for benyttelsen af kapaciteten understøtter dette. DI er derfor positiv over for identificering af vigtige infrastruktur-investeringer, som beslutningen er udtryk for.

Beslutningen forholder sig til behovet for infrastruktur mellem EU-landene og lande, der grænser op til EU. Flaskehalse internt i et EU-medlemsland kan i imidlertid også påvirke handlen mellem landene og har derfor også stor betydning for udvikling af et

Elsam finder, at Rådsbeslutningen først og fremmest har til hensigt at få implementeret eksisterende retningslinier for energinetværk i de nye medlemslande. Det sikrer gennemsigtighed og harmonisering af regler. Projekterne bør vurderes ud fra både deres bidrag til sikring af et velfungerende elmarked og forsyningssikkerhed. Der kan dog stilles spørgsmål ved, om ambitionsniveauet står mål med de tiltag, som foreslås implementeret i retningslinierne.

Elsam betragter det som positivt, at rådsbeslutningen oplister anbefalede udbygninger af energinetværk i hele EU og til lande, der grænser op til EU. Det er med til ikke kun at sikre tilstrækkelig kapacitet, men også tilstrækkelige leverancer af gas, og er dermed også et bidrag til at sikre forsyningen af brændsler. Det er dog ikke altid, at øget transmission mellem lande løser flaskehalsproblemer, hvis det er nationale problemer, der er flyttet til grænsen. Løsningen vil i disse tilfælde være forstærkning nationalt eller etablering af flere prisområder.

Det bør fremhæves, at retningsliniernes forslag til udbygning af net ikke er fuldstændig. Udbygningen med vedvarende energi har de seneste 10 år ændret kravene til transmissionsnettet i Norden betydeligt. En fortsat udbygning med især vind i Nordtyskland vil stille nye krav til nettet og kan medføre behov for alternative forbindelser.

Generelt bør der ved udbygning af transmissionsnettet være fokus på forbindelse af områder med store forskelle i andelen af vindkraftkapacitet eller kapacitetsoverskud/-underskud. Det giver de største gensidige samfundsøkonomiske gevinster.

Det Økologiske Råd samt Organisationen for Vedvarende Energi finder overordnet, at dette forslags første prioritet burde være at medvirke til en forstærket miljømæssig bæredygtig udvikling i stedet for som hovedprioritet blot at medvirke til øget konkurrence og en påstået lavere pris for kunderne.

Transeuropæiske energi netværk bør således kun støttes, hvis disse giver miljømæssige og/eller bæredygtige fordele, som ikke kunne være opnået ved gennemførelse af energibesparelser og/eller forbedringer og omlægninger i de regionale energisystemer.

Det Økologiske Råd samt Organisationen for Vedvarende Energi anbefaler derfor, at:

18. Støtte til udbygning af transnationale energitransportsystemer bør kun ske, når indenlandske, regionale eller lokale bestræbelser for gennemførelse af energibesparelser er opbrugt. Gennemførelse af energibesparelser, øgning af energieffektiviteten, udbygning med kraftvarme og introduktion af et mere fleksibelt forbrug kan i ganske mange tilfælde sagtens løse nationale energimæssige forsyningsproblemer til gavn for miljøet og klimaet, uden udbygning af transmissionsnettene.

19. Opbygning af transmissionsnet til international transport af vedvarende energi kan støttes, hvor denne VE lokalt eller regionalt er så rigelig, at regionale energisystemer ikke kan indpasse tilstrækkelige mængder VE. Ved opbygningen af det internationale transportsystem skal der derfor tages hensyn til forskelligheden i energisystemerne, således at den transmitterede VE kan

komplettere energisystemer i andre lande på en intelligent måde. Dets at vandenergi og omvendt kan være fornuftigt, mens transport af kul-, olie- eller naturgasbaseret elektricitet til tilsvarende områder med samme energistruktur ikke kan støttes, da vil være at kaste penge ud af vinduet blot af hensyn til en idé om fri konkurrence..

20. Der skal således ikke gives støtte til opbygning af internationale energitransmissionssystemer, hvor formålet alene er at øge konkurrencen mellem ligeværdige energisystemer uden at dette mindst samtidigt giver markante miljømæssige og klimamæssige fordele. Hensynet til konkurrence og kundepriser m.v. kan i stedet klares gennem en fornuftig monopollovgivning, samt en offentlig kontrol af forsyningssikkerhed, overkapacitet m.v.
21. Støtte kan endvidere gives til opbygning af transmissionskapacitet med det formål at forsyne fjerntliggende regioner, såfremt mulighederne for gennemførelse af regionale energibesparelser og udnyttelse af regionale/lokale muligheder for VE (vind, biomasse, biogas m.v.) er opbrugt.
22. Naturgasledninger fra lande uden for EU25 kan ikke generelt støttes såfremt de øger EU's afhængighed af fossile brændsler fra tredjelande. Undtagelser herfra kan ske, når anvendelse af naturgas markant vil bidrage til opfyldelsen af EU's nuværende og kommende klimamålsætninger, og når andre mere miljøvenlige tiltag såsom energibesparelser og indfasning af VE kan dokumenteres ikke at kunne levere mindst samme miljø- og klimaeffekt.
23. Af hensyn til forsyningssikkerheden og minimering af overkapacitet på produktionssiden kan opbygningen af energitransmissionssystemer støttes, hvis dette af miljømæssige og klimamæssige grunde er klart optimalt. Dette kan dog kun ske, når øvrige muligheder for opnåelse af forsyningssikkerhed gennem energibesparelser, opbygning af fleksibelt energisystem, optimal integrering af VE og udbygning med kraftvarme kan dokumenteres at være gennemført og alligevel ikke tilstrækkeligt for opnåelse af en tilstrækkelig reservekapacitet til dækning af forsyningssikkerheden.

Ifølge Det Økologiske Råd samt Organisationen for Vedvarende Energi bør hensynet til EU's forsyningssikkerhed kun i ganske særlige tilfælde føre til, at der gives støtte til opbygning af transmissionskapacitet af energi produceret ved hjælp af importerede fossile energikilder fra tredjelande, nemlig når alle andre indsatser med energibesparelser, fleksibelt energiforbrug, kraftvarme og indfasning af VE kan

18

dokumenteres opbrugt.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg
**Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.
Grundnotat fremsendes til Folketingets Europaudvalg den 1. april 2004.**

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om

betingelserne for adgang til gastransmissionsnettet.

KOM (2003) 741 endelig

Revideret notat.

Resumé

Formålet med forordningen er at fastlægge regler vedrørende betingelserne for adgang til naturgastransmissionsnettet. Forordningen fremhæver, at der tages hensyn til de særlige forhold på de nationale og regionale markeder. Reglerne i forordningen omfatter principper for fastsættelse af priser for netadgang, fastlæggelse af et sæt af nødvendige tjenester, harmoniserede principper for kapacitetstildeling og styring af overbelastning, krav om information, balancering og gebyr for balancering samt krav om at fremme etableringen af et marked for sekundær handel med kapacitet.

11. Status og baggrund

Kommissionen sendte den 15. januar 2004 ovennævnte forslag til Rådet. Forslaget har hjemmel i artikel 95 i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

Den 26. juni 2003 vedtog Europa-Parlamentet og Rådet direktiv 2003/55/EF om fælles regler for det indre marked for naturgas og om ophævelse af direktiv 98/30/EF. Direktivet skal gennemføres i national lovgivning senest den 1. juli 2004. Mens direktiv 98/30, det første direktiv om det indre marked for naturgas fra 1998, tog de første skridt mod etablering af et indre marked på dette område, forventes det andet direktiv at tilvejebringe de strukturelle ændringer i lovrammerne, der er nødvendige for at overvinde de væsentligste af de resterende hindringer for gennemførelsen af det indre marked for naturgas. Men uden yderligere detaljerede foranstaltninger vedrørende den måde, hvorpå transmissionssystemer drives, er det ifølge Kommissionen usandsynligt at man vil nå de mål Fællesskabet har sat i den forbindelse. Forordningen er således et lovinitiativ, der sigter på at fastlægge yderligere detaljerede foranstaltninger.

Forordningen er i realiteten en kodificering af den frivillige ordning: "Retningslinjer for god praksis med hensyn til tredjepartsadgang", vedtaget af det såkaldte Madrid-forum² i september 2003.

12. Formål og indhold

19

Kommissionen anfører, at forslaget formål er, at fastlægge ikke-diskriminerende, objektive og gennemsigtige regler vedrørende betingelserne for adgang til naturgastransmissionsnet, i det der tages hensyn til de særlige forhold på de nationale og regionale markeder.

Reglerne omfatter de bagvedliggende principper for:

24. Tariffer for netadgang
25. Adgangstjenester for tredjepart
26. Harmoniserende principper for kapacitetstildeling og procedurer for håndtering af kapacitetsbegrænsninger
27. Krav om information
28. Balancering og gebyrer for balancering
29. Sekundære markeder

Foranstaltninger til gennemførelse af disse principper findes i de retningslinjer, der er knyttet som bilag til forordningen. Retningslinjerne i bilaget ajourføres i takt med markedets behov ved hjælp af en udvalgsprocedure med forudgående høring af det europæiske gasreguleringsforum og gruppen af europæiske tilsynsmyndigheder for elektricitet og gas.

En tilsvarende forordning om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling blev vedtaget af Rådet den 26. juni 2003.

13. Europa-Parlamentets holdning

Europa-Parlamentet har ved sin førstelæsning af forslaget til forordning vedtaget 41 ændringsforslag til Kommissionens forslag til forordning. Ændringsforslagene vedrører

- 30. Fjernelse af hindringer for overførsel af gas mellem transmissionssystemer
- 31. Fjernelse af adgangsbARRIERER for nye leverandører og eksisterende markedsaktører
- 32. Inddragelse af relevante aktører i fastlæggelsen af regler

Herudover vedrører en række af ændringsforslagene ændringer af definitioner og tekstmæssige tilpasninger med udgangspunkt i retningslinjer for god praksis med hensyn til tredjepartsadgang.

14. Nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet

Kommissionen anfører, at målene for den påtænkte foranstaltning, nemlig fastlæggelse af ikke-diskriminerende, objektive og gennemsigtige regler vedrørende adgang til naturgas transmissionsnet, ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne selv. På grund af foranstaltningens omfang og virkninger kan den bedre gennemføres på fællesskabsplan. Fællesskabet kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med nærhedsprincippet, jf. traktatens artikel 5. I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, jf. nævnte artikel, går forordningen ikke ud over, hvad der er nødvendigt for at nå disse mål.

Regeringen finder, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet og

20

proportionalitetsprincippet.

15. Gældende dansk ret

Området er reguleret ved gasforsyningsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 130 af 27. februar 2003.

16. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige, administrative og statsfinansielle konsekvenser: Forordningen medfører ikke som udgangspunkt lovgivningsmæssige konsekvenser, da gældende ret ikke er i modstrid mod forordningen.

Forordningen indeholder bestemmelser om, at medlemsstaterne og de regulerende myndigheder efter anmodning fra Kommissionen skal give Kommissionen oplysninger om retningslinjernes udmøntning i medlemsstaterne. Det er uklart om dette vil ske i et omfang, der medfører en vis øget administrativ byrde.

Bortset for en eventuel begrænset øget administrativ byrde, jf. ovenfor, vurderes forslaget ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget forventes ikke at få økonomiske konsekvenser for amter og kommuner.

Samfundsøkonomiske konsekvenser:

Forslaget vurderes at kunne fremme konkurrencen på naturgasmarkedet og derigennem muligvis medføre lavere energipriser.

Beskyttelsesniveau:

Forslaget vurderes at have en neutral indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark såvel som i EU.

17. Høring

Følgende organisationer har afgivet høringsvar:

DONG Transmission³, DONG A/S, Elkraft System a.m.b.a., Dansk Industri, Dansk Energi, Foreningen for Slutbrugere af Energi (FSE), Elsam, Det Økologiske Råd og Energitilsynet.

Generelle bemærkninger til forordningen

DI, Dansk Energi, FSE, Elsam og Energitilsynet hilser overordnet Kommissionens initiativ velkomment.

Elkraft System a.m.b.a. og Det Økologiske Råd har ingen bemærkninger til forordningsforslaget.

DI bemærker, det er positivt, at udkastet til forordning giver mulighed for etablering af et marked for handel med kapacitet, idet at reglerne for udnyttelsen af kapacitet ikke må sætte barrierer i forhold til en fleksibel og effektiv

21

udnyttelse af nettet. Reservering af kapacitet i nettet og transportkontrakter kan have denne virkning.

Dansk Energi finder det uheldigt, at Kommissionen slet ikke forsøger at få reduceret og helst fjernet elementet vedrørende kapacitetsreservation. De anbefaler i stedet at nærme sig elsystemets ”punkttariffer”, hvor man betaler for indføding og udtag uden forudgående kapacitetsreservation. I tilfælde af flaskehalse i gassystemet bør de fra elsektoren kendte mekanismer kunne bruges – specielt den nordiske prisområdemodel.

Dansk Energi og Elsam mener, at reguleringen af gastransmissionsnettet bør tilpasses elmarkedet mest muligt, idet det sikrer en omkostningseffektiv anvendelse af gas til elproduktion og mest muligt fleksibilitet til sikring af forsyningssikkerheden og et gennemsigtigt prissignal.

DONG Transmission har betænkeligheder ved, at forordning anvendes som reguleringsinstrument og foretrækker et direktiv, idet implementeringen i national lovgivning kan tage hensyn til de konkrete forhold, som gælder inden for det nationale transmissionsnet i modsætning til en forordning, der gælder umiddelbart.

De specifikke retningslinier i forordningsforslagets bilag får direkte retsvirkning

på de enkelte markeder i Europa, men rummer ikke mulighed for at tage hensyn til forskellighederne i de nationale gasmarkeder.

DONG A/S har ingen bemærkninger til selve indholdet af forordningen idet Kommissionens forslag til forordning følger den frivillige aftale om TPA opnået i Madrid-forummet. DONG A/S udtrykker dog bekymring for, at Kommissionen har besluttet at fremsætte forslag til en forordning, førend der har været mulighed for fuldt ud at implementere den frivillige aftale og høste de første erfaringer på baggrund heraf.

DONG A/S finder desuden, at såfremt Europa-Parlamentet og Rådet ønsker at implementere den frivillige aftale i en egentlig retsakt, bør det sikres, at den videre udvikling af reglerne for TPA kommer til at ske i tæt samarbejde mellem myndigheder og gasindustrien. Udviklingen af reglerne bør derfor mest hensigtsmæssigt følge de guidelines som er vedtaget i "Madrid-forum" og ikke foregå i en komitologi-procedure, således som det er foreslået i det fremlagte forslag til forordning.

Konkrete bemærkninger til forordningen

Dansk Energi finder det positivt, i det omfang kapacitetsreservationerne opretholdes, at der lægges vægt på stor fleksibilitet for brugerne, på gode

22

informationer fra de systemansvarlige og på en effektiv udnyttelse af transmissionskapaciteten, men mener samtidig at fleksibiliteten burde være endnu bedre end i forslaget – f. eks med mulighed for kapacitetsreservation på timebasis for bedre at svare til kraftværkernes faktiske driftsforhold.

Det fremgår af den indledende begrundelse til forordningen, at det såkaldte "Madrid-forum" med deltagelse af markedsaktørerne gives en lovmæssig status. Det fremgår dog ikke af selve forordningsteksten. Danske Energi understreger, at det er vigtigt, at der sikres samme forhold på gas- og elmarkedet. Hvis "Madrid-forum" får lovmæssig status, bør det samme ske for "Firenze/Rom-forummet".

FSE bemærker, at der bør indføres en bestemmelse om, at tariffer for netadgang og adgangstjenester skal fastsættes således, at nye markedsdeltagere og virksomheder med lille markedsandel ikke stilles ringere end andre aktører. Konkret betyder dette, at den betaling, transmissionssystemoperatøren modtager på grundlag af en konkret brugers tilstedeværelse og forbrug, skal være helt uafhængig af, om denne bruger anvender den ene eller den anden leverandør, producent, forhandler osv., eller evt. selv er transportkunde hos transmissionsoperatørselskabet.

DONG transmission anbefaler, for så vidt angår konsekvenserne af forskriftsudvalgsproceduren, at markedets aktører (EASEE-gas og GTE) og alle nationale regulatorer formelt inddrages i revideringsprocessen og får en officiel status på linie med Kommissionens særligt udvalgte regulatorer.

DONG transmission påpeger, at definitionen af transmission er forskellig i direktiv (2003/55/EF) om fælles regler for det indre marked for naturgas og i forordningsforslaget.

12. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg
Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Grundnotat fremsendtes til Folketingets Europaudvalg den 1. april 2004.

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om foranstaltninger til fremme af elforsyningsikkerhed og infrastrukturinvesteringer
KOM (2003) 740 endelig

Revideret notat

Resumé

Med direktivforslaget pålægges medlemslandene i samråd med nabolande at sikre fastlæggelse

23

af minimumsstandarder for elnettets drifts- og forsyningsikkerhed.

Det pålægges medlemsstaterne at skabe incitament til, at balancen mellem udbud og efterspørgsel af el opretholdes. Forslaget lægger i den forbindelse op til, at begrænsningstendenserne til øget energiforbrug skal prioriteres først. Når der er behov for investering i produktion, bør denne i vidt omfang bygge på vedvarende energikilder eller kombineret kraftvarme.

De systemansvarlige virksomheder pålægges regelmæssigt at udarbejde redegørelser for investeringsplaner med henblik på at tilvejebringe en passende sammenkoblingskapacitet grænserne. Redegørelsen skal indsendes til tilsynsmyndigheden, som rådfører sig med Kommissionen herom med henblik på koordination med nabolandene af udbygningsplaner. Tilsynsmyndigheden skal godkende investeringsplanen eller et alternativ hertil. Forsinkelse af standses de udpegede projekter, gives tilsynsmyndigheden sanktionsmuligheder, herunder lade arbejdet udføre på grundlag af en udbudsprocedure.

13. Status og baggrund

Kommissionen sendte den 15. januar 2004 ovennævnte forslag til Rådet.

Forslaget har hjemmel i artikel 95 i EF-traktaten og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i EF-traktaten.

Baggrunden for forslaget er behovet for forsyningsikkerhed på det indre marked for elektricitet. Det hidtil vigtigste skridt mod etableringen af dette marked blev taget med vedtagelsen den 26. juni 2003 af elmarkedsdirektivet (Direktiv 2003/54/EF) samt grænsehandelsforordningen (forordning (EF) nr. 228/2003).

I løbet af 2003 forårsagede systemfejl væsentlige strømafbrydelser i Østdanmark og Sydsverige samt i Italien og London. Desuden var der en langvarig

strømafbrydelse i det nordøstlige USA og sydøstlige Canada, som berørte et meget stort antal mennesker bl.a. i New York. I tidligere år har der været problemer med elforsyningen i Californien, hvor forholdet mellem forsyning og forbrug var i ubalance.

Det europæiske elsystem synes ikke at lide af de samme systemfejl som det amerikanske. Bl.a. er der en klarere ansvarsfordeling, der er en større integration på det organisatoriske og det reguleringsmæssige plan og der er bedre samarbejde mellem de systemansvarlige. Der lægges desuden større vægt på håndtering af forbruget, hvilket reducerer risikoen for problemer som de amerikanske. Ikke desto mindre kan EU efter Kommissionens opfattelse drage den lære af strømafbrydelserne, at